

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/90/2014
Identifikačné číslo spisu:	4014200023
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4014200023.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Igora Belka, v právnej veci navrhovateľa: Z. M., bytom J. M., E. XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/4/2014-18 zo dňa 24. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/4/2014-18 zo dňa 24. marca 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 11. novembra 2013 číslo XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) v znení zákona č. 721/2004 Z. z. zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne podľa § 250i ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

Ako uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku, na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľovi vznikol nárok na výsluhový príspevok, ktorý mu bol priznaný od 1. apríla 1999 podľa zákona č. 73/1988 Zb. Od 1. júla 2002 sa výsluhový príspevok podľa § 124 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, považuje za výsluhový dôchodok. Výsluhový príspevok, ktorý bol navrhovateľovi priznaný, sa naďalej považuje iba za výsluhový dôchodok. Výsluhový dôchodok podľa § 26 a nasledujúce zákona č. 114/1998 Z. z. ani podľa § 38 a nasledujúce zákona č. 328/2002 Z. z. mu priznaný nebol. Ustanovenie § 26a zákona č. 100/1988 Zb. s účinnosťou od 1. júla 1999 upravuje podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok policajta a bolo

prijaté v nadväznosti od 1. júla 2003, vzhľadom na zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Jeho použitie je možné v prípade, ak policajt mal priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 114/1998 Z. z. alebo mu nárok na výsluhovú dávku nevznikol. Nie je možné jeho použitie v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok podľa V. časti zákona č. 100/1988 Zb. O dávkach dôchodkového zabezpečenia policajtov rozhoduje príslušný orgán Ministerstva vnútra SR.

Z pripojeného spisu Ministerstva vnútra SR, sekcie personálnych a sociálnych činností, súd zistil, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový príspevok podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z. z. od 1. apríla 1999 v sume 12.623,- Sk. Tento sa od 1. júla 2002 podľa § 124 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov považuje za výsluhový dôchodok. Keďže navrhovateľ získal najmenej 25 rokov zamestnania a v službe najmenej 20 rokov v 1. kategórii funkcií, vznikol mu nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, t.j. pred účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z. a o tejto dávke v zmysle § 142 ods. 4 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov rozhoduje odbor sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR.

Zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, účinný pred 1. januárom 2004, bol všeobecným predpisom sociálneho zabezpečenia, ktorý sa vzťahoval aj na policajtov. Až od 1. júla 2002 došlo k čiastočnému vylúčeniu policajtov zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia, a to na účely výsluhového zabezpečenia, ale iba za dobu ich služby v policajnom zbore. Keďže výsluhový dôchodok bol navrhovateľovi priznaný a vyplácaný útvaram Ministerstva vnútra SR a odporkyňa nikdy nerozhodovala o priznaní starobného dôchodku a tento dôchodok navrhovateľovi ani nevypláca, nie je daná právomoc rozhodnúť ani za ďalšie doby zamestnania. Rozhodnúť o nároku na starobný dôchodok je daná právomoc útvaram Ministerstva vnútra SR.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, zrušil rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Názor krajského súdu v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. je podľa neho v rozpore s právnym stavom ku dňu podania žiadosti o starobný dôchodok, pretože žiadosť o priznanie starobného dôchodku bola podaná za účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z. V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal na ustanovenie § 184 ods. 1, § 179 ods. 1 písm. a) bod 1 a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a opakovane na to, že práve samotné konanie o žiadosti o priznanie starobného dôchodku bolo začaté podaním žiadosti o priznanie starobného dôchodku a to za účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z.

Taktiež poukázal na ustanovenie § 143a zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa od 1. júla 2002 na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú ustanovenia § 13 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. a § 157 až 160 a § 167 až 174 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Teda v čase podania žiadosti o priznanie starobného dôchodku ustanovenia zákona č. 328/2002 Zb. vylučovali použitie ustanovení § 130 až § 145 zákona č. 100/1988 Zb. a to jeho procesných aj hmotnoprávných ustanovení.

Podľa jeho názoru každé konanie je možné začať až doručením podania, z ktorého musí vyplývať, akej veci sa týka, kto je účastníkom konania a čo sa v konečnom dôsledku navrhuje. Konanie o žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku nezačalo za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb., ale až za účinnosti zákona č. 461/2003 Zb. Orgán sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR v súčasnej dobe nie je vecne príslušný na konanie a rozhodovanie o podanej žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku.

Následne navrhovateľ uviedol, že odvádzané poistné na dôchodkové zabezpečenie a to nielen za dobu trvania služobného pomeru príslušníka Policajného zboru bolo vyberané, či už Národnou poisťovňou a následne Sociálnou poisťovňou, pričom nikdy nebolo odvádzané a ani po zriadení osobitného účtu

Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nebolo odvedené na osobitný účet Ministerstva vnútra SR, z ktorého sú vyplácané dávky výsluhového zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Vzhľadom na to, že poistné na dôchodkové zabezpečenie nebolo odvádzané a ani odvedené na osobitný účet Ministerstva vnútra SR, žiadne skutočnosti nebránia odporkyni, ako verejnoprávnej inštitúcii, ktorá disponuje aj s navrhovateľovým poistným odvádzaným na dôchodkové zabezpečenie, aby rozhodla o žiadosti navrhovateľa o priznanie nároku na starobný dôchodok a o nároku na jeho výplatu, avšak iba za dobu dôchodkového poistenia, ktorá nebola zhodnotená pre nárok na príspevok za službu a jeho výšku, tzn., že je v súčasnej dobe oprávnená posúdiť splnenie hmotnoprávnych podmienok nároku na starobný dôchodok a nároku na jeho výplatu.

Navrhovateľ taktiež nesúhlasil s názorom vysloveným v rozsudku krajského súdu, podľa ktorého sa výsluhový príspevok iba za výsluhový dôchodok považuje, ale naďalej zostáva výsluhovým príspevkom. V tejto súvislosti poukázal na znenie zákona č. 328/2002 Z. z. s účinnosťou od 1. júla 2002 a to na to, že z dôvodovej správy vyplýva: „Konštituuje sa sociálne zabezpečenie osôb, ktoré vykonávajú službu v Policajnom zbore, Slovenskej informačnej službe, Národnom bezpečnostnom úrade, Zbore väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polícii, v Colnom riaditeľstve Slovenskej republiky a v ozbrojených silách, predovšetkým tých, ktoré túto službu vykonávajú profesionálne. Sociálne zabezpečenie policajtov a profesionálnych vojakov bude pozostávať z nemocenského zabezpečenia z úrazového zabezpečenia, z výsluhového zabezpečenia a zo služieb.“

Nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. je tak komplexne riešená problematika sociálneho zabezpečenia občanov, ktorí vykonávali a vykonávajú štátnu službu v Policajnom zbore.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní považuje odporkyňa za neopodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav vecí, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť rozhodnutia odporkyne. Dôchodkové dávky navrhovateľa boli posúdené správne na základe spisového a evidenčného materiálu nachádzajúceho sa v evidencii Sociálnej poisťovne a v súlade s platnou právnou úpravou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne č XXX XXX XXXX X zo dňa 11. novembra 2013, ktorým bola navrhovateľovi podľa § 142 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. zamietnutá žiadosť o priznanie starobného dôchodku.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ako vyplynulo z predloženého administratívneho spisu ako i súdneho spisu podľa potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-33.550-13/2013-VZ zo 17. septembra 2013, navrhovateľovi bol od 1. apríla 1999 priznaný výsluhový príspevok podľa zákona č. 73/1999 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície. Od 1. júla 2002 sa výsluhový príspevok, podľa § 124 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, považuje za výsluhový dôchodok.

Pre nárok na výsluhový príspevok a jeho výšku bola navrhovateľovi zhodnotená doba výkonu základnej služby od 10. októbra 1966 do 26. septembra 1968 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru príslušníka Policajného zboru od 2. marca 1972 do 31. marca 1999 v I. kategórii funkcií.

Podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení príslušník Policajného

zboru má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do 1. kategórie funkcií. Pretože navrhovateľ získal najmenej 25 rokov zamestnania a v službe získal najmenej 20 rokov v 1. kategórii funkcií, vznikol mu nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení dovŕšením 55 rokov veku, 20. apríla 2002, t. j. pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004 a o ktorých nebolo do tohto dňa rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004. Ak poistencovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, t. j. pred 1. júlom 2002 podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreného i v rozsudku sp. zn. 9So/103/2011 z 26. septembra 2012 v súlade s § 259 ods. 1 zákona v znení zákona č. 721/2004 Z. z. aplikácia § 132, § 133 a § 175 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov nie je dotknutá, ak zamestnanie vykonávané po vzniku nároku na starobný dôchodok netrvalo do 31. decembra 2003, a z tohto dôvodu nie je možné aplikovať § 261 ods. 1 zákona. Ustanovenie § 261 ods. 1 zákona je možné aplikovať na poistencov, ktorí splnili podmienky nároku na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a boli po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaní k 31. decembru 2003 a nepoberali starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť. Starobný dôchodok sa určí aj podľa tohto zákona a táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol v súlade s § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v čase, kedy sa na vzniknuté nároky vzťahovala V. časť zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ani žiaden iný právny predpis nestanovil zánik nároku na dávky dôchodkového zabezpečenia podľa V. časti zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, ktoré neboli doteraz uplatnené. Právo na dávky dôchodkového zabezpečenia, na ktoré už raz vznikol nárok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, podľa § 1 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov nezaniká uplynutím času.

Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ktoré vzhľadom na citované ustanovenia príslušnosť Sociálnej poisťovne na rozhodnutie o tomto nároku vylučujú. Podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 306/1991 Zb. o dávke dôchodkového zabezpečenia príslušníka Policajného zboru rozhoduje odbor sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. O dobe zamestnania získanej vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia) je príslušný rozhodnúť odbor sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Námietky navrhovateľa neboli tak spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

Odvolačím súdom preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.